

stadig have en Tendens til Stigning. Saa længe imidlertid Hæren opretholdes, og saa længe man har Soldater og Underofficerer, erkende vi naturligvis Nødvendigheden af at lønne disse Folk; og naar det drejer sig om menige og Underofficerer, ere vi ogsaa paa det rene med, at disse Folk dog gøre en vis Del Arbejde, og at det derfor er naturligt, at deres Lønningsvilkaar følge nogenlunde Skridt med de civile Funktionærers. Den højtærede Forsvarsminister har da ogsaa forelagt Forslag om ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Lønningstillæg til disse.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse nævne et Forhold, som forekommer mig at være af den Art, at det bør ændres. Det er antagelig ærede Medlemmer bekendt, at Militæretatens Befalingsmænd ofte udføre civilt Arbejde. Jeg formoder, at de have god Tid til det, og det er maaske ogsaa saadan, at navnlig Underofficererne hidtil ikke have været i Stand til at leve nogenlunde ordentligt af deres Lønning. Men hvis man erkender Berettigelsen af, at disse Folk udføre civilt Arbejde, kunde man vel dog med nogen Grund stille den Fordring til dem, at de ikke konkurrere med de civile Arbejdere og ikke underbyde disse med Hensyn til det Arbejde, de paatage sig. Men det er desværre vistnok saadan, at det i nogle Tilfælde sker, at Underofficerer udføre civilt Arbejde billigere end de Arbejdere, der skulle leve af det paagældende Arbejde. Det er selvfølgelig en i høj Grad skadelig og uheldig Konkurrence for de saakaldte fri Arbejdere.

Et saadant Forhold vil jeg tillade mig at omtale. I Garnisonsbyen Viborg findes der en Tobaksfabrikant Krogh, der beskæftiger bl. a. en Del Underofficerer, Underofficerers Hustruer og militære Spillemand. Som jeg sagde før, vilde Arbejderne neppe sige noget til, at disse Folk beskæftigedes ved Cigarrulning ligesom ved ethvert andet Arbejde. Cigararbejderne have ikke noget imod, at de, som kunne og have Lyst til at rulle Cigarer, gøre det, men de have ikke saa lidt imod, at Underofficerer og deres paarørende udføre Cigararbejde adskillige Kroner billigere end de Arbejdere, der skulle leve af det paagældende Fag. Det er en Kendsgerning, at Lønnen hos denne Fabrikant i Viborg i adskillige Aar har været meget lav, og at han, paa Grund af sin lave Arbejds løn, har haft en ekstra Indtægt af omtrent 40,000 Kr. om Aaret ved at betale under den i Faget ellers gældende Priskurant for Cigararbejde, og

til dette for Fabrikanten gunstige Resultat have Underofficererne og deres paarørende troligt hjulpet ham, idet de som sagt i adskillige Aar have udført hans Arbejde for en Løn, der er ringere end den, der ellers er gældende i Faget. For en Del Aar siden havde Arbejderne paa Grund af de lave Lønninger foranstaltet en Strejke. Denne tabtes, og man paastaar i Viborg, at det var i særlig Grad Underofficerernes og deres Familiars Skyld, at Arbejderne ikke den Gang fik indført samme Lønning, som gælder for andre af Landets Tobaksfabrikker. I Marts Maaned i Aar vare saa de Arbejdere, som til den Tid vare samlede derovre, igen blevne kedde af de uheldige Arbejdsvilkaar og nedlagde Arbejdet, dels for at faa Ret til at være Medlemmer af deres Organisation, dels for at faa Lønnen op paa Højde med, hvad den var paa andre Fabrikker. Men Underofficererne og deres paarørende blev igen i Arbejde, til Trods for at de andre Arbejdere forlode det for at faa gennemført den Priskurant, som gælder andre Steder. De modarbejde altsaa nu igen de civile Arbejders Interesse og hjælpe Fabrikanten med at undertrykke de Arbejdere, der skulle leve af det paagældende Arbejde. Underofficererne kunne naturligvis nøjes med den Løn, Fabrikanten byder, da de have deres Løn i Forvejen fra Militæretaten. For dem spiller Lønnens Størrelse ikke saa stor en Rolle som for Mænd og Kvinder, der have sig selv og deres Familie at sørge for og udelukkende skulle leve af Lønnen for deres Arbejde. Forholdene ere, takket være Underofficerernes Bistand, saa ugunstige, at en Del af de Arbejdere, den paagældende Fabrikant beskæftiger, maa ty til Fattigvæsenet for overhovedet at kunne leve.

Det forekommer mig, at under disse Forhold er Militærets Holdning i den paagældende By forkastelig, og at den højtærede Forsvarsminister burde gøre sin Indflydelse gældende for at forhindre, at hans undergivne, Befalingsmændene ved Hæren, nedlade sig til at konkurrere med de saakaldte fri Arbejdere og baade i Fredstid og under Strejke arbejde for en Løn, der er lavere end den, de civile Arbejdere ellers have faaet gennemført paa Fabrikkerne, og derved forhindre et Antal Arbejdere i den paagældende By i at faa lige saa gode Livsvilkaar, som man har erhvervet sig andre Steder.

Der er sket Henvendelse til den højtærede Forsvarsminister i denne Sag; og hvis den højtærede Forsvarsminister havde